

Kas jauns gaidāms UIN piemērošanā? 1/49/21

2021. gada laikā **UIN likums** ir grozīts pavisam nedaudz, par ko jau esam **rakstījuši 20/04/2021 Īsziņās**. Šajā rakstā iepazīstināsim ar jaunākajām **UIN likuma** izmaiņām un plānotajiem grozījumiem tuvā nākotnē, t.sk. ilgi gaidīto saistībā ar uzkrājumiem, kas veidoti nedrošiem parādiem atbilstoši starptautiskajam finanšu pārskatu standartam Nr. 9 "Finanšu instrumenti" (9. SFPS).

Uzkrājumi nedrošiem parādiem

Saskaņā ar 9. SFPS veidotie uzkrājumi

Sagatavojot UIN deklarāciju par 2021. gada decembri, daudzi uzņēmumi pirmo reizi plānoja iekļaut ar UIN apliekamajā bāzē uzkrājumus nedrošiem parādiem, jo būtu pārsniegts 36 mēnešu termiņš no to izveides brīža. Tāpēc ļoti gaidīti ir grozījumi, kas atbrīvos no šīs prasības saskaņā ar 9. SFPS veidotus uzkrājumus, jo tos veido pēc citiem kritērijiem un izveides brīdī tie neatbilst uzkrājumu nedrošiem parādiem būtībai.

Līdz gada beigām plānots pieņemt grozījumus, kas papildinās likuma 9. pantu ar izņēmuma nosacījumiem, kas jāizpilda uzņēmumam, lai varētu piemērot atbrīvojumu, proti, jābūt saņemtam atbilstošam reidentu ziņojumam, jānodrošina katrā uzkrājumos (kredītzaudējumos) iekļautā debitora parāda izsekojamība un jābūt izveidotai debitoru parādu (finanšu aktīvu) atzīšanas, atgūšanas un atzīšanas pārtraukšanas (norakstīšanas) uzskaites kārtībai. Jaunos nosacījumus paredzēts piemērot debitoru parādiem, par kuriem izveidoti uzkrājumi (kredītzaudējumi), sākot ar 2018. gada 1. janvāri.

Vienlaikus, ja šādi izveidotais uzkrājums attiecas uz patiešām slikto debitoru, kuru uzņēmums iekļāvis izmaksās un parāds nebūs atgūts 60 mēnešu laikā no tā rašanās brīža, kad preču un pakalpojumu saņēmējam bija jānodrošina ar preču piegādātāju vai pakalpojumu sniedzēju, un parāda summai nav piemērojams **UIN likuma 9. panta** trešajā daļā minētais atbrīvojums, tad apliekamajā bāzē būs jāiekļauj arī saskaņā ar 9. SFPS veidotie uzkrājumi.

Citi uzkrājumi nedrošiem parādiem

Līdztekus paredzēts arī pagarināt periodu, kura laikā var apliekamajā bāzē neiekļaut uzņēmuma veidotus uzkrājumus nedrošiem parādiem noteiktās situācijās, proti:

1. ja debitoram ir uzsākta maksātnespējas procedūra, tad 36 mēnešu periods pagarinās uz 60 mēnešiem;
2. visiem tiem uzkrājumiem, kas būs izveidoti līdz 2021. gada 31. decembrim, periods nodokļu bāzes palielināšanai būs 60 (nevis 36) mēneši no uzkrājuma izveidošanas dienas.

Tādējādi UIN deklarācijā par 2021. gada decembri vēl nebūs jāpalielina apliekamā bāze par uzkrājumiem nedrošiem parādiem.

Plānās kapitalizācijas ierobežojumi

Vairāki svarīgi jaunumi gaidāmi saistībā ar UIN piemērošanu procentu izdevumiem un spēkā esošajiem t.s. plānās kapitalizācijas ierobežojumiem, grozot **UIN likuma 10. pantu** un pārejas noteikumus, kā arī Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likumu.

Segto obligāciju sabiedrības

Jau pieņemtie **UIN likuma** grozījumi attiecas uz segto obligāciju sabiedrībām, kas izveidotas un darbojas saskaņā ar Segto obligāciju likumu, proti, tām nebūs jāievēro plānās kapitalizācijas ierobežojumi, un uzņēmumiem, kas veiks procentu maksājumus šādām sabiedrībām, procentu izmaksas neradīs papildu UIN izdevumus.

Īpaši atvieglojumi 2021. un 2022. gadā

Apzinoties Covid-19 situācijas negatīvo ietekmi uz uzņēmumu finanšu stāvokli, UIN maksātājiem, kas veic procentu maksājumus par aizņemto kapitālu, 2021. un 2022. gadā plāno nepiemērot šobrīd noteikto ierobežojumu procentu apmēram, kas neveido UIN objektu. Šie grozījumi paredzēti Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likumā.

Neto procentu izmaksu metode

Papildus tiek plānotas izmaiņas attiecībā uz procentu izmaksu apmēra noteikšanu, ļaujot piemērot neto procentu aprēķinu jeb starpību starp procentu maksājumiem un procentu ieņēmumiem, ja tādi būs radušies. Tomēr jāatzīmē, ka šo pieeju varēs izmantot tikai vienai no metodēm, proti, ja uzņēmuma procentu izmaksas pārsniedz 3 miljonus eiro gadā. Šos grozījumus plānots piemērot ar pārskata gadu, kas sākas 2021. gadā.

Aplēstie procenti, kas rodas, piemērojot 16. SFPS

Uzņēmumi, kas piemēro SFPS Nr. 16 "Noma", tā rezultātā aplēstos procentus par operatīvo nomu var neiekļaut plānās kapitalizācijas aprēķinā, ja nomas darījums pēc būtības ir operatīvā noma. Arī šo jauno normu varēs piemērot procentiem, kas aplēsti ar pārskata gadu, kas sākas 2021. gadā.